

מולין יקדין ויהושים נפלאים מלוקט
מדברות קדשו ותורתו של
רבי דוד חי אביהצירא שליט"א

מִי־הֵא חֹזֵא

חֹזֵא דְאֹרֵיִתָא
יסוד חדש ונפלא על הפרשה

עיקר הקדושה שייכת בתחילתו של דבר

מיד בקומו ממיטתו ירים תרומה לה' ועל קימת הבוקר דרשו צדיקים 'מראשית עריסותיכם תתנו לה' תרומה' (במדבר טו כ), 'עריסותיכם' מדבר על האדם כשהוא בעריסתו, ורומז שתיכף בתחילת חייו ירים תרומה לה'. כמו כן משמעותו על כל אדם בקומו בבוקר ממיטתו שאף היא נקראת עריסתו כדכתיב 'הנה ערשו ערש ברזל' (דברים ג א), 'תרימו חלה לה' שיקדיש תחילתו של יום לעבודתו יתברך. שהקב"ה מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, ויש לו לאדם להידבק בהתחדשות הזו שבכל יום.

המתחיל במצוה מקבל כח לגמור אותה כאשר מקדש תחילתו של יום ניתן לו כח שיוכל לעמוד כל היום בעבודתו יתברך. דכתיב (דברים ח א) 'כל המצוה אשר אנכי מצוך היום תשמרון לעשות' ופירש רש"י: ומדרש אגדה אם התחלת במצוה גמור אותה, שאינה נקראת אלא על שם הגומרה, שנאמר (יהושע כד לב) 'ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם', והלא משה לבדו נתעסק בהם להעלותם, אלא לפי שלא הספיק לגומרה וגמרוה ישראל, נקראת על שמם. אם כן כשרוצה האדם לקדש יומו ואף לגמור אותו בקדושה, יש לו לקדש תחילת היום וממילא יקבל כח וסיוע לגמור את היום בקדושה.

כי יש כח מיוחד הניתן למתחיל במצוה שיוכל לגמרה, כפי שפירש המהרש"א (ח"א מכות י): בדברי הגמרא 'בדרך שאדם רוצה לילך בה, מוליכין אותו' - שלא אמרו 'מוליך אותו' והיה נשמע שהקב"ה מוליך אותו, אלא אמרו 'מוליכין'. שבכל מחשבה ודיבור ומעשה האדם נברא מלאך לפי ענינו אם לטוב אם לרע, ועל כן אמרו בדרך שאדם רוצה לילך, שהרשות בידי האדם ממנו יתברך ברוך הוא, שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים (ברכות לג): אבל כפי רצונו ודעתו של אדם מוליכין אותו, אותן המלאכים הנבראים מאותו רצון ומחשבה אשר בו. ע"כ דבריו. ועל פי זה פירשו בספרים 'המתחיל במצוה אומרים לו גמור', שהמלאכים הנבראים ממחשבתו דיברו ומעשיו במצוה, עוזרים ומסייעים לו לגמור את הדבר.

שחז"ל הבינו שבאם ציוותה התורה לקדש את הכהן, הדרך היא באמצעות הקדמתו לכל דבר. ומכאן נלמד לכל דבר שבקדושה, שהדרך לבוא לקדושה נמצאת בזמנים שהם התחלה, שאם מקדים את המצווה הזאת, וכן אם מקדים בראשית היום ובראשית החיים, הרי שהוא מקדש את כל ההמשך הן של כל היום והן של כל החיים.

וְקִדְשֹׁתוֹ כִּי אֶת לֶחֶם אֱלֹקֶיךָ הוּא מְקַרֵּב וגו' (כא, ח).

עיקר הקדושה היא בתחילת כל דבר, ונראה ללמוד מכך שדרשו חז"ל (מו"ק כח): 'וקדשתו' (ויקרא כא ח) שיש להקדים הכהן לכל דבר. ולכאורה, הקדמת הכהן היא עניין של כבוד, שמכבד אותו לברך ראשון וכו', וכיצד למדו זאת חז"ל מכך שאמרה התורה 'וקידשתו'. אלא

מִי־הֵא דְפִלְיָאָה

בכח הביטול לקדושת הכהן גם עבדיו ובהמתו מותרים בתרומה

וְכֹהֵן כִּי יִקְנֶה נֶפֶשׁ קִנְיָן כִּסְפוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ וְיֵלִיד בֵּיתוֹ הֵם יֹאכְלוּ בְלַחְמוֹ (כב, יא).

כתב השפת אמת (אמור תרס"א-תרס"ב ד"ה בפסוק הא') דברים מאירים לבאר דבר פלא, מדוע האיש הקדוש שבישראל אסור לאכול תרומה, ואילו עבד ובהמת כהן הפשוטים מותרים באכילת תרומה. והביאור, שקדושת הכהן מתפשטת לתוך קניניו כמו כל איש יהודי, ולכן קניניו הבטלים אליו לגמרי יש להם קדושת כהן, וילמד מזה לקח לעבודת הבורא שאם גוף האדם בטל לגמרי לנשמתו הטהורה, אזי יוכל להיות ניוזן ממאכל הנשמה כמו שהיה בדור המדבר שניזונו מן המן, לחם הנשמה, לחם שמלאכי השרת אוכלים אותו.

עבודת הרה"ק משינאווא בתיקון נשמות בעת עשיית קידוש

כן הדבר בקדושת הצדיקים יסודי העולם עיני העדה, שגדולה השפעתם על כל הנבראים ובוודאי למסתופפים בצילם והולכים בדרכיהם הישרה. כך מסופר על הרה"ק הדברי יחזקאל משינאווא ע"ה, שבליל שבת קודש היה אצלו התגלות של תיקון נשמות, וייחדו מקום מיוחד בבית המדרש לכל הנשמות שהגיעו לקבל תיקון, ובשעת עשיית הקידוש היו מכריזים הנשמות שבעולם העליון שחיו שם לתיקון שיהיו בשקט, כי הדברי יחזקאל עושה קידוש.

עד כדי כך, שפעם שבת אצלו הרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה זלה"ה, ובאמצע אמירת שלום עליכם ותפילת רבון כל העולמים שכידוע נאמרו בשינאווא בדביקות נפלאה והתלהבות עצומה בשירה וזמרה בקדושה וטהרה, כשאמר התיבות 'אדון כל הנשמות', הבחין הרבי מאוסטרובצה בשגב גודל עבודת הרה"ק משינאווא בתיקון נשמות, אז מרוב התרגשות הפיל עצמו על הארץ, וצעק ובכה בזה הלשון: 'רבינו הקדוש, יעלה בזכרונו גם נשמתו, וכל הנוכחים יצאו מרוב התפעלות, שאם גוף נקי וקדוש וגאון כביר כמוהו בוכה ומתחנן להזכיר גם את נשמתו הטהורה, מה יאמרו הם. כי אכן זו סגולת הצדיק המתקדש בסילודין ומשפיע קדושה לכל קניניו ובכללם אותם הנשמות שיש להם שייכות אליו, שע"י זה זוכים לתיקון זה ובבא.

ברזא דאח"ד

רמזים נפלאים על סדר הפרשה

בכל עשרה מישראל שורה הקדושה אף אם הם פחותים וגרועים

הם בני ישראל, וזהו 'כי הנה המלכים נועדו' כאשר בני ישראל נועדים יחד, אזי 'עברו יחדיו' הקב"ה מעביר כל עונותיהם, 'המה ראו כן תמהו' כי עתידים כל באי עולם לתמוה על כך, איך שמעביר ה' על כל פשעיהם, ולא זו בלבד אלא שהוא מוסיף להשפיע עליהם רוב טובה.

כן יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שנשכיל להתאחד כולנו כל איש מישראל כאיש אחד בלב אחד, וכך נזכה לישועה והצלחה בכל העניינים שבגשמיות וברוחניות, כפי שראינו זה עתה כי כמעט ואין דבר שלא ניתן להשיג באמצעות האחדות.

***

וכח זה אינו דבר שהיה פעם כי אם בכל דור ודור חוזר ובא כח זה בעת שישראל מתאספים כדברי השפת אמת (ואתחנן תרל"ט ד"ה בפסוק): 'אל כל קהלכם' 'כל' מיותר לכאורה, ויש לומר על כל הקהילות שמתאספין בני ישראל תמיד וכו', וכל זה בא בשעת מתן תורה כמו שכתוב 'הקהל כו' ואשמיעם את דברי', היה הכנה והארה שכל התאספות של בני ישראל לדורי דורות יכולין לעורר אותן הדברים, עכ"ל. הרי לנו שכל התקהלות בני ישראל לשם שמים הרי היא בכלל מה שנאמר 'כל קהלכם'.

בכך מובנים ההפלגות שדיברו חז"ל בגדלות התאספות עשרה מישראל, שכן אמרו (סנהדרין לט). 'כל בי עשרה שכינתא שריא', ועשרה שיושבים ועוסקים בתורה שכינה שרויה ביניהם שנאמר (תהלים פב א) 'אלהים נצב בעדת אל' (אבות פ"ג מ"ו).

כי כל דבר שהוא לשם שמים יש לו קיום נצחי, וכיון שהתקהלו בני ישראל בקבלת התורה לשם שמים, נקבע כוח ההתקהלות לדורות לעורר כח מתן תורה (שפת אמת לשבועות תרמ"ז ד"ה כתיב). שיש בכח ההתקהלות לעורר ולהשפיע מלמעלה הארת 'כל הדברים האלה', כמו שترגם אונקלוס על הפסוק (דברים ה יט) 'קול גדול ולא יסף' ולא פסק, שהוא קול תמידי שאין לו הפסק, וזוכים להתחדשות התורה הקבועה בנו לעולמים.

אהבה ואחוה בין החסידים

זהו אפוא הטעם שכל כך הייתה חשובה אהבת ישראל בכל הדורות, ומלפנים הייתה אהבה מרובה שרויה בין קהל החסידים, כמו שאמר הרה"ק מקאצק ע"ה שבעל הקדושת לוי ע"ה פתח את היכל האהבה בפני החסידים, והייתה אהבה נפלאה שרויה ביניהם, אבל בדור שלאחריו ראו צדיקים שהייתה האהבה יורדת לדברים שפלים ונמוכים, והיו הרשעים משתמשים באהבה לדברים שאינם ראויים, ולפיכך נעלו את שער האהבה ונתמעטה האהבה גם בין החסידים.

בזכות האחדות פועלים עת רצון לישועה וגאולה

דרש הרה"ק רבי שלום מבעלזא ע"ה במה שאומרים האשכנזים לאחר קריאת התורה בשני וחמישי 'אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה וכו' המקום ירחם עליהם' וכו', ולכאורה היה מן הראוי שיאמר בתחילתו 'יהי רצון מלפני אבינו שבשמים כמו כל אותם הבקשות שקודמים לו 'יהי רצון מלפני אבינו שבשמים לכוונן את בית חיינו' וכן על זה הדרך. אלא אומר הרה"ק רבי שלום ע"ה כי כשבני ישראל מתאחדים להתפלל על צרת אחיהם, נעשה עת רצון וממילא בזה שאומרים 'אחינו כל בית ישראל' הרי זה כאומרים 'יהי רצון' כשמתעורר עת רצון בוודאי מתגדל הכח להחיש ישועה וגאולה לכלל ישראל בכוח האחדות, כמו שאמר הרה"ק רבי ישראל מרוזין ע"ה על הכתוב (בראשית מט א) 'האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים', שבכוח התאספות והתאגדות בני ישראל כאיש אחד נזכה לגאולה העתידה באחרית הימים.

מחילת עוונות והשפעות טובות בזכות האחדות

ובשעה שכלל ישראל מאוחדים כאיש אחד עוונותיהם נמחלים, כמו שפירש הרה"ק בעל אור לשמים ע"ה (ריש ויגש) לשון הכתוב (תהלים מח ה-ו) 'כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו', 'המלכים'

ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם (כב, לב) מצינו שלא רק בעשרה צדיקים שורה השכינה אלא אף פחותים וגרועים כעדת המרגלים ועדת קורח, שכן אמרו חז"ל (מגילה כג:): מנין לדבר שבקדושה שלא יהא בפחות מעשרה, דאמר קרא (ויקרא כב לב) 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', כל דבר שבקדושה לא יהא פחות מעשרה. מאי משמע, דתני רבי חייא אתיא 'תוך תוך', כתיב הכא 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', וכתבי התם (במדבר טז כא) 'הבדלו מתוך העדה', ואתיא 'עדה עדה', דכתבי התם (שם יד כז) 'עד מתי לעדה הרעה הזאת', מה להלן עשרה אף כאן עשרה. אמר על כך הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימינוב ע"ה (הובא באגרא דכלה קרח ד"ה ויקח קרח אמרו) ראו עד היכן הדברים מגיעים עד שמעדת קורח ומעדת המרגלים למדים ש'ונקדשתי בתוך בני ישראל' היא בעשרה.

ניתן להבין דברי קדשו בביאורו של החידושי הרי"מ ע"ה מדוע לומדים מפסוק זה של 'ונקדשתי' שכל דבר שבקדושה יהיה בעשרה, כי זו משמעות 'בתוך בני ישראל', שבכל יהודי ישנה נקודה פנימית של קדושה שלא נכבית לעולם, וע"י שמצטרפים ציבור של עשרה מישראל מגלים הם את הקדושה החבויה במסתרי כל יהודי. ממילא מובן שלמדוהו רבותינו ע"ה בגזרה שווה מעדת קרח ומעדת המרגלים ללמדנו שאף אם הם פחותים כקרח ועדת המרגלים בכל אופן נמצאת הקדושה בתוך תוכם.

ואף אנו נאמר, שלכל הדורות ניתן להילמד, שכאשר מתאספים עשרה מישראל אף אם הם גרועים ופחותים מתעורר כח קדושה נשגבה עליהם, וכמו שאמר בעל התניא ע"ה באגרת הקודש (פכ"ג) בשם רבותיו זלה"ה, שאפילו מלאך אינו מסוגל לעמוד במחיצת עשרה מישראל לרוב הקדושה השורה עליהם, ואף אם אינם מדברים בדברי תורה תפול עליו אימתה ופחד בלי גבול, עד שיהיה בטל מציאותו לגמרי.

מסירות נפש יסוד לכל השגות בני ישראל

כל חיות האדם לשמירת התורה מקדשת כל גופו, וכיון שנכנסה בהם חיות של קדושה היו ראויים להיגאל ממצרים. וכן ראינו בהמשך שכל קריעת ים סוף היתה בזכות מסירות נפשו של נחשון בן עמינדב שקפץ למים, ועליו אמר דוד המלך ע"ה (תהלים סט ב) 'הושיעה ה' כי באו מים עד נפש' (סוטה לז).

במתן תורה פרח נשמתן בבחינת 'ימית עצמו' במסירות נפש

משכך מצינו ראינו בבירור ומשנה תוקף בעת מתן תורה שבה נשלמה תכלית הבריאה שישראל יקיימו את התורה, ויצאה נשמתן כפי שנאמר (שיה"ש ה ו) 'נפשי יצאה בדברו', והגיעו למעלת המלאכים כדכתיב (תהלים פב ו) 'אני אמרתי אלקים אתם ובני עליון כולכם' שמדבר על עת מתן תורה (ע"ז ה), ולא זו בלבד, אלא עוד התעלו והגיעו לדרגה גבוהה יותר ממלאכי השרת.

ותמה **השפת אמת** (ואתחנן תרל"ח ד"ה מצות) לשם מה היה נצרך שבשעת מתן תורה תפרח נשמתן, היפלא מה' דבר, הקב"ה כל יכול, והיה יכול לדבר עמם ולתת להם את התורה באופן טבעי ובלא שתפרח נשמתן. אלא שרצה ה' יתברך להראות וללמד לדורות, שאי אפשר להתקרב אל התורה כי אם ע"י מסירות נפש. וכפי מה שבחרים בדרכי אבותינו וחפצים למסור נפש בעבור התורה, זוכין לעורר כח מעמד הר סיני.

יכול הקדוש ברוך הוא לעשות תולדת האדם על פי טבע, והרי בלידת האדם נס נגלה, כמו שכתבו במדרשים ז"ל וכנראה לעינים, רק שהרצון להיות התחלת בריאת האדם במקום הנפלאות, שיוכל להתדבק תמיד בשורשו העליון שלמעלה מהטבע, עכד"ק. שיחזק האדם את עצמו בידיעה זו, שיש בו הכח מעת ראשיתו לחיות מעל לטבע העולם.

יציאת מצרים בזכות מסירות נפש

כיון שזוהי הירושה שהורישו לנו והשרישו בנו אבותינו למסור נפש ורצון בעבור כבוד שמו יתברך ונחתם הדבר בברית קודש שבבשרנו, רואים אנו שגם בכללות ישראל מיד עם תחילת התהוותם לעם ה', נגאלו בזכות דם פסח ודם המילה ששניהם נעשו במסירות נפש. ומזה עצמו קיבלו חיות מחודשת יען כי חיותם בטלה באלף אלפים מול רצונו יתברך, אם כן מוכח שאין להם טעם בכל חיותם כי אם שיהיו לרצון ה' וללמד על כלל חייהם ומהותם של עם ה' שהינו בבחינת 'בלתי לה' לבדו' ולא יבוא רצון אחר בגבולם.

ועל כך אמר הנביא (יחזקאל טז ו) 'ואומר לך בדמיך חיי, ודרשו חז"ל (שמו"ר יז ג) 'דם פסח ודם מילה', שעל ידי קיום מצוות אלו זכו להגיע לחיות אמיתית, ועל ידי שמסרו נפשם וכל חיותם לקיום מצוות ה' פשטה קדושה בכל גופם, כי כשם שכל מצוה מקדשת האיבר המכוון כנגדה, כך מסירת

ונקדשתי בתוך בני ישראל (כב לב). וברש"י: מה תלמוד לומר 'ונקדשתי', מסור עצמך וקדש שמי. יכול ביחיד, תלמוד לומר 'בתוך בני ישראל'. וכשהוא מוסר עצמו, ימסור עצמו על מנת למות, שכל המוסר עצמו על מנת הנס אין עושין לו נס, שכן מצינו בחנניה מישאל ועזריה שלא מסרו עצמן על מנת הנס, ע"כ דברי רש"י ע"ה.

ואף אל זה נביט שבעצם בעיקר תולדתם נוצרו בני ישראל לתכלית זו שיעמדו מול כל טבע שבעולם וכל חשק ורצון יתבטל לעומת רצון הבורא כהמס דונג באהבה רבה, כדברי **השפת אמת** (וירא תרנ"ח ד"ה וירא): 'כי מה שהיה שרה עקרה ואחר כך ניתן לה יצחק בדרך נס, היה הכל הכנה לדורות שיוכלו הצדיקים להפוך את הטבע, וכך כתב **החידושי הרי"ם** (ספר הזכות שמות ד"ה ואלה) כי לידת כלל ישראל היה בדרך נס מהאי טעמא, ולהראות כי בני ישראל עיקר מהותם למעלה בשמים ונשתלחו נשמות בני ישראל בעולם הזה לתקן העולם'.

לידת האדם עפ"י נס שיוכל להתעלות על טבעו

כח זה שלמעלה מן הטבע נמצא גם בכל אדם בפרטות, ומטעם זה כל סדר לידת האדם הוא על פי נס, ומתחילת יצירתו נמצא בו כח על טבעי זה, כמו שכתב **השפת אמת** (תזריע תרל"ב ד"ה במדרש): ולזאת היה בריאת האדם בנס, והלא היה

ידע האדם שכל חיותו מכוח קיום התורה

כוונה זו, שיידע האדם שכל חיותו תלויה בקיום התורה, וכוונה זו מעכבת בקיום התורה, וכל בחירתו בקיום המצוות יהיה 'למען' יזכה על ידי כך לחיים האמיתיים, כי מבלעדי התורה חיינו אינם חיים.

סיוע מהשמים לבחור בטוב

ולשון הכתוב **ובחרת בחיים** משמע שיש סיוע מן השמים למי שבחר בדרך החיים, ואף שהבחירה חופשית היא ביד כל אדם לטוב ולהיפך, כמו שאמרנו חז"ל (ברכות לג:): הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, מכל מקום הקב"ה מסייע בידינו לבחור בטוב בכך שהוא מצוה עלינו לבחור בחיים, ומי שמקשה ערפו ובוחר ברע הרי הוא פועל נגד גזירת ה'.

לכוון בשעת קיום המצוה את הכוונות הנ"ל.

***

ולפי דבריו אפשר לפרש גם את הפסוק (דברים ל, יט) **ובחרת בחיים למען תחיה**, שיבחר האדם בחיים אמיתיים של התורה כדי שעל ידי יזכה לחיות, כי לולא קיום התורה אין לאדם חיות כלל, כמו שכתוב (לעיל ד ד) 'ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום', וכתוב **למען תחיה**, שתהיה קיום התורה ומצוותיה לשם

למען ידעו דרתיכם פי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים וגו' (כג, מג).

כתב **הב"ח** (או"ח סי' ח אות ז) שבג' מצוות נאמר 'למען', ציצית תפילין וסוכה, וקיום המצוות האלו הוא כדי לקיים את הטעם האמור בהם, מצות ציצית היא 'למען תזכרו ועשיתם את כל מצוותי' (במדבר טו מ), מצות תפילין היא 'למען תהיה תורת ה' בפיך' (שמות יג ט), ומצות סוכה היא 'למען ידעו דורותיכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל' (ויקרא כג מג), וכיון שפירשה התורה שקיום מצוות אלו הוא לתכלית זו, על כן כוונה זו מעכבת במצוות אלו, ומן התורה צריך

יצא לאור ע"י מכון אור לישראל © כל הזכויות שמורות אין להעתיק או להעתיק ללא אישור מפורש בכתב ממכון אור לישראל

